PEDK01: Kandidatuppsats, 15 hp
Seminariedatum: 2017-05-30

Digitalisering, motivation, lärande och dyslexi

En innehållsanalys av digitaliserings påverkan på motivationen och lärandet hos elever med dyslexi.

Julia Brikho

Handledare
Mattias Nilsson Sjöberg

Lunds universitet
Sociologiska institutionen
Avdelningen för pedagogik

Abstract

Arbetets art: Kandidatuppsats

Sidantal: 29

Titel: Digitalisering, motivation, lärande och dyslexi: En innehållsanalys av digitaliseringens påverkan på motivationen och lärandet hos elever med dyslexi.

Författare: Julia Brikho

Handledare: Mattias Nilsson Sjöberg

Datum: 30 maj 2017

Sammanfattning: Varje elev med diagnosen dyslexi har ett unikt och individuellt sätt att lära sig. Däremot har flertal elever med dyslexi förlorat motivationen att utbilda sig eftersom de inte får den hjälp de behöver när de behöver den. Där kommer digitaliseringen in. I detta arbete har jag valt att utföra en innehållsanalys, där jag analyserar forskning från olika kulturer för att besvara följande forskningsfråga. Syftet med uppsatsen är att undersöka och diskutera hur digitala hjälpmedel kan vara till nytta för elever med dyslexi i relation till motivation och lärande. Forskningsfrågan lyder: Hur används digitala medel i skolan och vilken funktion fyller digitala hjälpmedel för elever med diagnostiserad dyslexi i relation till deras motivation och lärande? Slutligen kom jag fram till att även om alla dyslektiker inte har samma typer av svårigheter och kräver ett mer individualistiskt lärande, har teknologin så många olika typer av hjälpmedel, att det ska kunna passa för alla.

Nyckelord: Digitalisering, digitala hjälpmedel, dyslexi, motivation, lärande

Innehåll

Förord.....i

1. Introduktion.....1

1.1 Syfte.....2

1.2 Frågeställning.....3

1.3 Disposition.....3

2. Tidigare forskning och centrala begrepp.....4

2.1 Begreppet Dyslexi.....4

2.2 Begreppet digitalisering.....6

2.2.1 Digitala hjälpmedel.....8

2.3 Begreppen motivation och lärande.....9

2.4 Kultur.....12

3. Metod.....13

3.1 Metodologisk utgångspunkt.....13

3.2 Metod och urval.....14

3.3 Genomförande.....16

4. Resultat och analys.....18

4.1 Vilka problem har dyslektiker i skolan?.....18

4.1.1. Svårigheter med vissa skoluppgifter.....18

4.1.2 Problem med klasskamrater.....20

4.1.3. Sammanfattning.....21

4.2 Vilken effekt har digitala medel på dessa problem som dyslektiker har i skolan?.....21

4.2.1 Hjälper med skoluppgifter.....22

4.2.2 Hjälper med stressen av tidspress.....23

4.2.3 Tillgänglighet.....23

4.2.4 Påverkar den sociala miljön.....24

4.2.5 Förbereder för framtiden.....25

4.2.6 Sammanfattning.....26

5. Diskussion.....28

Referenser.....a

Förord

Denna uppsats är en kandidatuppsats skriven vid Lunds Universitet under vårterminen 2017. Jag vill tacka min handledare för den support och tid jag har fått under tiden jag har skrivit min C-uppsats. Jag vill även tacka mina lärare som jag har haft under min sista termin på Lunds Universitet.

Till sist vill jag tacka min blivande man som har stöttat mig under tiden jag har pluggat. Han är den som har inspirerat till ämnet på min kandidatuppsats.

Lunds Universitet, 2017-05-30

1. Introduktion

”Det är som att be en synskadad att göra provet utan glasögon”. Så beskriver i tidningen Sydsvenskan en 20-årig kille med diagnostiserad dyslexi hur det är att göra högskoleprovet (Kristoffersson, 2017). Artikeln presenterar synen av att det fortfarande inte finns tillräckligt med stöd för elever med dyslexi i skolan vilket är ett problem i samhället idag. Artikeln fortsätter med att förklara att även om det finns bra alternativ eller metoder för olika typer av stöd till eleverna, är det inte tillräckligt för vissa elever.

De olika metoder i skolor runt om i världen som används fungerar inte för alla elever på grund av att alla har olika behov – så gäller även för de eleverna med dyslexi att de har olika behov av stöd. Som den 20-årige killen beskrev i tidningen har metoder såsom extra tid på prov inte varit tillräckliga för att verkligen vara till nytta för alla elever med diagnosen dyslexi, utan bara för vissa. Men ska det verkligen vara så här? Flera barn och ungdomar i skolan har svårt att lära sig och utföra olika skolarbeten och samtidigt svårt att hitta motivationen. Deras motivation påverkas ju av vilka aktiviteter och vilket stöd de får ta del av i skolan. Men vad blir lösningen då?

Det finns mycket forskning om hur användningen av digitala medel kan vara till nytta både med att hjälpa öka elevers motivation men också med att hitta olika stöd-metoder. Däremot har flera tidningsartiklar, såsom Håkan Danielssons (2015) artikel i Sydsvenska med namnet: ”Förbättra resultaten i skolan genom att kasta ut datorerna från lektionerna”, diskuterat hur digitala medel i skolan kan vara ett hinder eller distraherande för eleverna. Istället för att fokusera på hur digitala hjälpmedel kan utgöra hinder, vill jag här i detta arbete lyfta fram den nytta digitala hjälpmedel kan göra i skolan, som t.ex. program som kan läsa texter högt eller hjälper med stavning av ord.

Många dyslektiker har svårt i skolan och får ibland inte den hjälp de behöver för att lära sig. Detta i sig påverkar deras motivation att arbeta med sitt skolarbete och även vara delaktiga i lektionerna. Jag har med detta velat undersöka hur motivation och lärande påverkas av användningen av digitala medel på lektionerna. Dessutom om de digitala metoder som används i klassrummet anses vara till nytta för elever med dyslexi.

Utifrån ovanstående nämnda växer en intressant aspekt fram och det är vikten av att undersöka och jämföra forskning om dyslexi, digitala hjälpmedel och motivation från olika kulturer. Detta för att komma fram till hur digitaliseringen och användningen av digitala medel kan påverka elevernas förmåga att lära sig och även deras motivation. Varje kultur och skola har sina egna metoder som de använder för att hjälpa sina elever, som förhoppningsvis kan vara till nytta i skolor här i Sverige. Elever ska kunna känna sig trygga i skolan med att de får den hjälp de behöver och därför är det viktigt att se vilka olika metoder som finns och lära sig av dem.

Detta är ett ämne som är viktigt för mig på grund av att min blivande man som har diagnosen dyslexi, kände att han inte fick den hjälp han behövde i skolan. Det påverkade hans engagemang och motivation i skolan. Dessutom påverkade det hans vilja att plugga vidare i och med att han kände att han inte skulle kunna klara av det. Detta ska inte hända. Elever på skolan ska kunna känna att de får den hjälp de behöver och bli motiverade.

1.1 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka och diskutera, genom en innehållsanalys, hur digitala hjälpmedel kan vara till nytta för elever med dyslexi i relation till motivation och lärande. Genom att titta på forskning från olika kulturer kan man jämföra resultaten och utifrån det diskutera hur de kan vara till nytta för skolor här i Sverige. Dessa forskningar från olika kulturer som jag analyserar är mestadels från Nord Amerika, Europa, Australien/ Nya Zealand och Asien.

1.2 Frågeställning

Utifrån syftet har en övergripande forskningsfråga framkommit: Hur används digitala medel i skolan och vilken funktion fyller digitala hjälpmedel för elever med diagnostiserad dyslexi i relation till deras motivation och lärande?

Utifrån denna övergripande forskningsfråga har två frågor formulerats vilka kommer också besvaras i uppsatsen:

1. Vilka problem har dyslektiker i skolan?
2. Vilken effekt har digitala hjälpmedel på dessa problem som dyslektiker har i skolan?

Dessa frågor ska kunna uppnå syftet och förhoppningsvis komma fram till något som kan vara till nytta för andra.

1.3 Disposition

Det finns alltid olika sätt att presentera och dispositionerna en kandidatuppsats beroende på vilka metod som används och även vilken empirisk material som framkommer. I denna uppsats, på grund av att jag utför en innehållsanalys, kommer då introduktionen följas med en tidigare forskning och central begrepp avsnitt. Detta avsnitt kommer innehålla definitioner och bakgrunder till de centrala begrepp som är aktuella i uppsatsen.

Tidigare forsknings och centrala begrepp avsnitt kommer då följas med en metod del, där jag kommer presentera min metodologiska utgångspunkt, metodval och genomförandet. Där efter kommer resultat och analysdelen, där en kombination av mina resultat och egna analys tankar presenteras i olika teman. Uppsatsen avslutar med en diskussions del där jag försöker knyta ihop uppsatsen och reflektera över ämnet och framtida forskningsidéer.

2. Tidigare forskning och centrala begrepp

Nedan presenteras tidigare forskning och centrala begrepp som ligger till grund i uppsatsen: dyslexi, digitalisering, digitala hjälpmedel, motivation och kultur. Dessa begrepp har olika betydelser för individer beroende på deras kultur och erfarenhet, och är det viktigt att titta närmare på hur dessa definieras. Jag kommer dela upp begreppen och förklara vart och ett för att få en övergripande uppfattning av varje begrepp.

2.1 Begreppet Dyslexi

Dyslexi eller så kallad ”learning disability” är ett begrepp som har en gemensam definition med många beskrivningar av liknande karaktär och symptom på grund av att det är ett medicinskt begrepp. Dyslexi är en diagnos som drabbar fler personer, där ”en vanlig bedömning är att 5-8 procent av befolkningen i den läskunniga delen av världen har läs- och skrivsvårigheter av dyslektisk art” (Svenska Dyslexiföreningen).

Dyslexi beskrivs som en diagnos med läs- och skrivsvårigheter. De vanligaste symptomen som beskrivs är svårigheter att koncentrera sig, svårigheter med bokstäver och att läsa och skriva. Det finns även andra definitioner men jag kommer fokusera mest på den medicinska definitionen eftersom jag anser att den medicinska definitionen på grund av att dyslexi är genetisk (Dyslexia.uk.com, 2017). Om en förälder har dyslexi finns det risk att ett av deras barn också utvecklar dyslexi. The British Dyslexic Association använder denna definition för att förklara dyslexi (som är den ’medicinska definitionen’):

> Dyslexia is a specific learning difficulty that mainly affects the development of literacy and language related skills. It is likely to be present at birth and to be life-long in its effects. It is characterised by difficulties with phonological processing, rapid naming, working memory, processing speed, and the automatic development of skills that may not match up to an individual's other cognitive abilities. It tends to be resistant to conventional teaching methods, but its effect can be mitigated by appropriately specific intervention, including the application of information technology and supportive counseling (British Dyslexia Association , 2008)

Definitionen visar på hur dyslexi påverkar en individ mer än bara ens läs och skriv färdigheter. Enligt Centers for Disease Control and Prevention (2017), påverkas även individens förmåga att känna igen olika mönster, svårigheter att skilja mellan höger och vänster och dessutom svårigheter med tid. Detta gör att de flesta har svårt i skolan eller på en arbetsplats. Däremot även om individer har olika grader av svårigheter påverkar inte dyslexin individens intelligens.

Det finns olika typer av läs- och skrivsvårigheter, men de tre vanligaste är (1) svårigheter med läsning, (2) svårigheter med matematik och siffror (dyskalkyli) och, (3) svårigheter att skriva (Centers for Disease Control and Prevention, 2017). Passig (2011), menar utifrån Givons och Friedmanns forskning att det finns flera olika typer av dyslexi som kan påverka en individs förmåga att lära sig. Dessa är t.ex. svårigheter att placera bokstäver i rätt ordning medan individen läser eller även svårigheter att läsa nya ord om individen aldrig har stavat ordet innan. Däremot finns det också individer som läser varje ord genom att läsa bokstav efter bokstav innan hen kan säga hela ordet, vilket påverkar snabbheten och effektiviteten att läsa (s.183-186)

Enligt Centers for Disease Control and Prevention, kan dessa olika svårigheter som är kopplade till dyslexi öka risken att utveckla andra diagnoser såsom ADHD (Attention Deficit/Hyperactivity Disorder) eller ångest (2017). ADHD ”kännetecknas av bristande uppmärksamhet och koncentration, hyperaktivitet och/eller bristande impulskontroll” (Brante, 2006). Många dyslektiker har bristande uppmärksamhet och problem med koncentrationen vilket gör att de upplever svårigheter i skolan. Detta kan då leda till att många elever i skolan känner sig frustrerade över sin prestation i skolan.

Dessutom diskuterar Habib et al., (2012), att många dyslektiker drabbas av ångest och en rädsla av att bli diskriminerande av andra. Många elever har den rädslan att ingen kommer att förstå deras situation eller att deras diagnos kommer att påverka dem negativt, både i skolan eller socialt. Deras diagnos påverkar de psykologiskt. Enligt Rowan (2010), påverkar också diagnosen dyslexi individens självbild och därmed ens förmåga att lära sig. När en elev verkligen tror att hen inte klarar av skolarbetet kommer hen nog inte göra det. Däremot kan uppmuntran ha en positiv effekt på en elevs prestation.

Men vad kan man då göra för att hjälpa dessa individer och elever? Varje elev ska kunna få den uppmärksamhet och hjälp de behöver för att kunna känna sig uppmuntrade att vilja studera och lära sig. Det finns en skollag som även bekräftar att elever ska få den hjälp de behöver för att kunna utveckla. Enligt skollagen (SFS 2010:800) i kapitel 3 ska:

> **3 §** Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. *Lag (2014:458)*

2.2 Begreppet digitalisering

Digitalisering, eller teknologi, är ett begrepp som nu har blivit alltmer vanligt. Fler människor använder mer digitala medel och olika typer av teknologi i vardagen vilket, enligt Gruszczynska, Merchant och Pountney (2013), påverkar hur vårt samhälle fungerar. Kommunikationen och möjligheten att hitta information har blivit mycket lättare och digitaliseringen har dessutom gjort att världen känns mycket mindre än förr (Gruszczynska, Merchant, & Pountney, 2013, s.193). Däremot, även om det finns många positiva möjligheter, som t.ex. speciella hjälpmedel program som kan läsa texter högt och öka tillgängligheten, finns det tyvärr också negativa aspekter av denna tillgänglighet. Dessa negativa aspekter kan t.ex. vara cyber-bullying. Digitaliseringen är ett brett begrepp som används i många olika sammanhang, såsom affärsvärlden, men för uppsatsen är det intressant hur digitalisering används inom skolan.

Digitalisering i skolan har blivit alltmer vanligt, där fler lärare och elever har möjligheter att utföra undervisning och skolarbete med hjälp av digitala medel. Enligt Couse och Chen (2010), bidrar digitaliseringen till en möjlighet att utveckla inlärningen, lösa problem och framföra idéer på nya sätt, även om det finns utmaningar att använda tek-

nologi på ett bra sätt i klassrummen. Författarna fortsätter med att beskriva att även om det finns andra forskare som säger emot användningen av teknologi i klassrummen, har det bidragit med flertal positiva effekter. Några av dessa effekter har t.ex. varit ökning i intelligens, förbättrade språkkunskaper och uppmärksamhet på lektionerna (s. 76)

Teknologi kan användas på olika sätt i klassrummet. Burnett (2010), beskriver hur teknologin har tre möjliga roller i skolan: (1) ett sätt att läsa på, (2) ett sätt att interagera med texten och, (3) ett sätt att hitta betydelse i texten (s. 251). För det första, har teknologin gjort det möjligt för eleverna att läsa elektroniska texter/böcker, vilket hjälper elever som har vissa svårigheter att läsa vanliga böcker. Det ger även möjligheten för elever att lyssna på texter. För det andra, kan eleverna jobba tillsammans med den elektroniska texten och utveckla en utforskande syn på litteratur, som kanske inte har varit möjligt innan. För det tredje, kan den elektroniska texten öka elevernas motivation och därmed hitta en mening med texten på ett sätt som har varit lite svårare innan (Burnett, 2010, s.251). Motivationen ökar på grund av att elever känner att de har fått stöd och det blir lättare att utföra aktiviteter som läsning och skrivande.

Digitaliseringen hjälper till att skapa en elevs studie- och inlärningsidentitet, enligt Barden (2014). En student kan, med hjälp av digitala medel, hitta sitt eget sätt att plugga och lära sig på det sätt som passar hen bäst. Det gör att eleverna känner att de har mer kontroll över vad de kan och inte kan. Dessutom är motivationen något som de flesta forskare berättar om när det förklarar vilka positiva effekter digitaliseringen har på elever: ”Adoption of such digital literacies skills is essential for educators to not only keep their students engaged and motivated, but to better prepare them for a technologically-oriented workplace” (Cihak, Wright, Smith, McMahon, & Kraiss, 2015, s. 155).

Användningen av digitala medel ger möjlighet att samla information på ett och samma ställe vilket ökar tillgängligheten. Ett sådant exempel är Facebook. Facebook är ett online socialt nätverk som har ungefär 1.3 billioner användare där bilder och kommentarer publiceras (Barden, Facebook Levels the Playing Field: Dyslexic Students Learning through Digital Literacies, 2014, s.5). Enligt Barden (2014), är det lättare för elever att

få kontakt med andra elever i klassen på Facebook där alla kan hjälpa varandra med skolarbetet. Det fanns alltid någon som var tillgänglig på Facebook för ”because students are ’always on Facebook’…” (Barden, 2014, s. 8). Dessutom tycktes det vara lättare att prata med någon och fråga om hjälp från andra klasskamrater online än det var ansikte mot ansikte.

2.2.1 Digitala hjälpmedel. Digitala hjälpmedel är ett begrepp som används mycket i denna uppsats och är direkt kopplat till termen digitalisering och teknologi. Digitala hjälpmedel är ett stöd som används digitalt, antigen genom speciella program (läs- och skrivprogram, sociala medier) eller olika plattformar (mobiltelefoner och bärbara datorer). Det finns flertal olika typer av digitala hjälpmedel som kan användas i klassrummen såsom audioböcker och videon för att lära ut, och på grund av att dyslexi är så individuellt blir det lättare för eleverna att välja vilken typ av program eller plattform som passar dem bäst.

Användningen av digitala medel är något som är positivt då många har tillgång till detta (i alla fall i västvärlden). Reid, Strnadova, och Cumming (2013), diskuterar hur även användning av mobiltelefoner som digitala hjälpmedel i klassrummen är något som är hjälpsamt. På grund av att så många elever har tillgång till sina mobiltelefoner gör det möjligt för elever att använda olika appar. Dessutom är det lätt tillgängligt både i skolan och i hemmet, vilket underlättar för eleverna att få hjälp i alla miljöer (s. 176). Många mobiltelefoner har funktioner som är hjälpsamma med läsningen och skrivningen, där vissa program läser upp meddelanden och texter, och även en funktion som heter auto-korrigering. Denna auto-korrigering gör det lättare att skriva på grund av att när ett ord stavas fel, understryks den med en röd linje eller även kan korrigera ordet till det rätta (Reid, Strnadova, och Cumming, 2013, s. 177).

Facebook, enligt Barden (2014), är också ett socialt program som är många elever använder som stöd. På grund av att den är både tillgänglig i skolan och i hemmen kan eleverna själva bestämma när och hur de vill lära sig. T.ex. istället för att en dyslektiker ska behöva läsa svåra texter, vilket tar lång tid, kan de söka efter videon eller fråga efter

hjälp från andra i klassen. ”The crucial thing for a dyslexic student is that they can attend to the visual and auditory modes – watching and listening” (Barden, 2014, s. 10).

Radovan och Perdih (2016), diskuterar hur dessa digitala hjälpmedel är därmed också individualiserade precis som diagnosen dyslexi. Dessa digitala hjälpmedel är anpassbara för varje elev där det digitala gör det möjligt att byta font, storlek på texten, och även bakgrunden för att göra det lättare att läsa och skriva (s. 171-172). Enligt Milani, Lorusso, och Molteni (2010), har även användningen av audioböcker som läs hjälp påverkat elevernas självständighet och vilja att arbeta själv på det sätt som passar dem bäst. Eleverna med hjälp av audioböcker känner en mindre känsla av ångest på grund av att de inte behöver läsa texten helt själva utan kan följa med i texten, vilket går mycket snabbare (s.93).

Digitala hjälpmedel kan hjälpa elever med deras anteckningsteknik, organisation, läsning och skrivande (Reid, Strnadova, och Cumming, 2013, s.177). Enligt Beacham och Alty (2006), på grund av att många dyslektiker har problem med att hitta sina egna fel i t.ex. skrift, hjälper digitala medel med att påpeka misstag (s. 90). Således är digitala hjälpmedel program som hjälper elever med diagnosen dyslexi att arbete på olika sätt som passar dem bäst.

2.3 Begreppen motivation och lärande

Motivation är ett begrepp som har många betydelser och definitioner beroende på situationen. Om motivation undersöks utifrån ett psykologiskt, pedagogiskt eller sociologiskt perspektiv, förändras definitionen. Enligt Lazowski & Hulleman (2016), kommer ordet motivation från Latin som betyder ’att flytta’ - att flytta framåt. En övergripande definition på motivation är ”motivation is often considered to be either intrinsic (from internal sources, such as the pure enjoyment of task engagement) or extrinsic (from external sources, such as receiving financial compensation)” (s. 603). Däremot finns det flera aspekter och olika typer av motivation som påverkar elever.

Motivation är därmed också kopplad till lärande och de påverkar varandra. Utan motivation finns det ingen vilja att lära sig och utan inlärning finns det ingen utveckling. Den definition som passar bäst för uppsatsen är att inhämtandet av kunskap är både individuellt och socialt, där ”ny kunskap förbinds med resultat av tidigare lärande, vilket i sin tur leder till nytt lärande och ny kunskap” (Filstad, 2012, s.43). Dessutom har lärandet en drivkraft som ”manifesteras i mobiliseringen av psykisk energi som motivation och de känslor och den energi som krävs för att ge lärandet ett innehåll”. (Filstad, 2012, s.43)

Utifrån ett pedagogiskt perspektiv är motivation, enligt Lazowski & Hulleman (2016), något som aspirerar individers intressen och behov. Motivation är något som driver en individ mot ett mål. På samma sätt påverkas lärandet: enligt Dweck och Leggett, (1988); Kover och Worrell (2010), ”students who have learning goals or mastery goals are much more likely to enjoy learning than are those who are focused primarily on avoiding failure or getting good grades” (Froiland och Worrell, 2016, s.322). Enligt Froiland & Worrell (2016), finns det dessutom en sorts motivation som heter ’intrinsic motivation’, dvs. inneboende motivation. Inneboende motivation innebär att man kanske inte tycker om att studera men anser att det är väldigt viktigt, vilket driver en till att fortsätta lära sig och göra det bästa man kan (s. 321). Detta kan leda till lägre stress och ångest och färre elever som hoppar av skolan eftersom en inneboende motivation är kopplade till emotionella komponenter. Kiefer, Alley, & Ellerbrock (2015), defintiera motivation som ”a set of beliefs that drive and sustain behavior and is an important precursor to learning and success in school” (s. 1).

Den emotionella motivationen kan vara påverkad av elevens självbild. Casserly (2013), diskuterar hur en ökad självkänsla kan ökad en elevs motivation. En dålig självkänsla leder till att eleven presterar sämre medan uppmuntran kan leda till en god självkänsla, vilket i sin tur påverkar en elevs motivation på ett positivt sätt (s. 80). Elever med en bra självkänsla hade mer självförtroende och tilltro till sina förmågor, vilket påverkar elevernas prestationer i skolan. Denna självkänsla bildas genom konstant support och intresse för eleverna och deras akademiska framtid, vilket också påverkar elevernas enga-

gemang (Fall & Roberts, 2012). Utan en god självbild hindras ens förmåga att lära sig. Rowan (2010), lyfter fram hur om elever inte känner sig trygga i sin förmåga att lära sig, anser de att det inte är möjligt att studera vidare på en högre nivå (s. 72-73). Utan motivation i lärandet, sker inget lärande eller framgång.

Motivationen påverkas av relationen mellan eleven och läraren. Pendergast och Kaplan (2015), diskutera hur lärarens support kan påverka hur en elev ser på sig själva och sin egen förmåga att prestera i skolan. Lärarens support kan för en elev bidra till ökad motivation vilket i sin tur kan innebära goda effekter för en elevs självständighet (s. 639). ”When students perceive their teacher as supportive, they are more likely to be interested in and are less likely to be anxious about classroom activities” (Yıldırım, 2012, s. 152). När elever känner sig uppskattade av lärarna, kommer lärandet att ske på ett mycket enklare sätt. Detta påverkar deras motivation i klassrummet vilket i sin tur påverkas deras engagemang i sitt skolarbete.

En stor faktor som också påverkar elevernas motivation och lärande är deras skolkamrater. Kiefer, Alley, & Ellerbrock (2015), diskuterar hur klasskamrater kan påverka elevernas känsla av tillhörighet i skolan. Det ger elevernas någon som man kan lita på och känna igen sig hos (s. 4). Det är även någon som kan peppa en och hjälpa när det behövs. Däremot kan även klasskamraterna ha en negativ påverkan på elevernas motivation; ”if that child has low social status, he or she enjoys less visibility and capacity for influence in the classroom” (Masland & Lease, 2016, s. 200). Dessutom kan jämförelser mellan klasskamrater också påverka motivationen och lärandet. Enligt Doikou-Avlidou (2015) känner många dyslektiker en underlägsenhet till sina klasskamrater inom det akademiska lärandet. När dessa elever inte tror att de kan uppnå samma nivå som deras klasskamrater, minskar motivationen och viljan att lära sig.

2.4 Kultur

Ordet kultur framkommer ett flertal gånger i uppsatsen där jag lyfter fram hur jag har valt forskning från olika kulturer för att få en bredare syn på ämnet. Jag är själv en 'third culture kid', dvs. någon som flyttar runt mycket till olika länder. Sedan jag var barn har jag flyttat till ett nytt land nästan vart tredje år, där jag har fått uppleva olika och nya kulturer. Utifrån mina egna erfarenheter anser jag Wu och Qian (2005), definition av kultur som en bra definition:

> ”Culture includes three aspects: substantial, institutional and mental, among which substantial aspect is the surface layer, tasting sentiment, value concept, moral criterion, religion belief, thinking style and so on are the deep ones, in the middle are sorts of systems and theories” (s.37).

Wu och Qians definition lyfter fram hur en kultur är uppbyggt på olika aspekter såsom tradition, moraler, värderingar och religion, vilket är något som jag själv har fått uppleva och ta del av i varje land och kultur jag har möt.

Dessa olika värderingar kan påverka de akademiska förväntningarna som finns hos varje kultur. Enligt Guillory och Williams (2014), har ens elevs kultur en påverkan på hens prestation och beteende i skolan (s.157). Detta drabbar speciellt elever med diagnosen dyslexi. Enligt Habib et at., (2012), jämför dyslektiker sina akademiska färdigheter och mål med andra elever i klassen, vilket skapar känslor av ångest (s.576). Denna jämförelse blir däremot större om ens kultur förväntar att varje student ska utmärka sig. Det blir ett större gap mellan prestation mellan eleverna i klassen, vilket i sin tur påverkar dyslektikernas känsla av ångest och underlägsenhet. Detta leder till minskad motivation och vilja att lära sig.

3. Metod

Kunskap och information tolkas på olika sätt på grund av människors skilda kulturer och bakgrunder. Våra egna historier och bakgrunder påverkar hur vi ser världen och vilken kunskap vi kan få av den, dvs. att världen ser annorlunda ut för varje människa. Kunskapen blir dess vidare också unik beroende på ens kultur och historia, där ingen är den andre lik. Däremot är en absolut sanning svår att hitta. Således för att få del av någon annans kunskap måste man sätta sig in i personens kontext. För att kunna göra detta behöver man förstå och tolka, dvs. använda hermeneutik. Genom att titta på kontexten får man en förståelse för varför personen skrev/tillverkade sina verk vilket leder till en djupgående kunskap.

3.1 Metodologisk utgångspunkt

Hermeneutiken kommer ifrån namnet Hermes, som var en grekisk budbärare, som levererade meddelanden mellan Gudarna och människorna. Hermes förmedlade budskap så att människorna skulle förstå vad Gudarna menade (Fejes & Thornberg, 2016, s. 71). På samma sätt gör varje forskare när de analyserar texter. De förmedlar och analyserar andras texter eller idéer på ett sätt som framställer nya perspektiv på området. Dessa nya perspektiv gör att varje tolkning blir unik.

Då denna hermeneutiska tolkningslära inte är objektiv, blir det intressant att analysera andras kunskaper och därefter få en helhets bild av ett ämne. T.ex. genom att samla in olika subjektiva synpunkter av ett ämne kan man få en uppfattning och en helhetsbild av världen. Denna helhet ”består av små, obetydliga bitar som passar – eller inte passar – ihop” (Brinkkjaer & Høyen, 2013, s. 75). Det är därför viktigt och intressant att titta på olika forskningsartiklar och utföra en innehållsanalys.

Däremot finns det också negativa aspekter med hermeneutik metoden som det gör med alla metoder. Jürgen Habermas (född 1929) är en sociolog och filosof som har en stor inverkan i hermeneutiken. Han studerade människor och det sociala där han blev invol-

verad i diskussionen om hermeneutiken (Graubart, 2000). För det första, anser Habermas att hermeneutik är väldigt naiv och tradition bunden. Han menar på att ens syn är påverkad av vilken samhälle eller kultur man lever i, men det hermeneutik missar är att ett samhälle kan förändras med tiden. På grund av att den förändras, påverkas vår syn på sanning och varan tolkning igen. Våra tolkningar förändrar ständigt (Mantzavinos, 2016). För det andra, blir det svårt att hitta en ”sanning” på grund av att vår kultur och bakgrund påverkar hur vi tolkar och ser på situationen. En sanning blir då omöjlig att uppnå.

Trots dessa negativa aspekter på metoden, tycker jag att denna metod passar bra med det jag vill undersöka. Jag är själv en hermeneutiker på grund av att jag har flyttat runt till olika länder och kulturer sedan jag var ett barn. Jag har fått uppleva nya kulturer och ny kunskap beroende på traditioner och erfarenheter som är vanliga i dessa länder. På grund av detta behöver man då tolka andras perspektiv för att få ta del av deras kunskap och syn på världen, vilket är väldigt spännande.

3.2 Metod och urval

Jag väljer att använda mig av en kvalitativ metod, där detta gör det möjligt att få den information som anses vara relevant i relation till forskningsfrågan. Det ger utrymme för att få olika perspektiv och förståelse från datainsamlingen eller så kallad det empiriska materialet. Dessutom är det relevant till mitt metodval av att använda diverse texter och forskningsstudier för att få min information. Jag väljer att utföra en innehållsanalys som min metod på grund av att jag är en hermeneutiker. Jag kommer tolka texter som jag läser och analyserar innehållet.

Jag kommer utföra en innehållsanalys av olika texter som handlar om dyslexi, digitalisering, motivation och lärandet. En innehållsanalys är en analys av innehållet av olika artiklar och därmed koppla informationen till teman och kategorier. Genom att läsa flera olika texter blir det möjligt att få varierande perspektiv kring ämnet och göra en analys som blir användbar i uppsatsen. Enligt Hennink, Hutter, & Bailey (2011), innebär också en innehållsanalys 6 olika steg. Dessa sex steg är beskrivningar, jämförelser,

kategoriseringar, konceptualiseringar, teoriutvecklingar och till sist förklaringar. Dessa steg hjälper analysen av texterna och leder till en mer djupförståelse och kunskap.

Dessutom behövs det också utföras ett urval av texter. Detta urval sker i början av processen där jag kommer behöva läsa olika mängder texter och välja vilka är användbara och ej. Mina val av texter är endast de som är peer-reviewed i förhoppning av att öka uppsatsens trovärdighet. Detta ”begrepp handlar om hur noggrann och systematisk man har varit under hela forskningsprocessen, hur trovärdig och tillförlitliga ens resultat är som en följd av hur man har gått till väga beträffande datainsamlingen och analys” (Fejes & Thornberg, 2016, s. 259). Det är viktigt att känna att sin data är trovardig.

Peer-reviewed betyder, enligt Ahrne & Svensson (2011), att när man publicerar något i ett ämne, hjälper andra invidiver i samma ämnesområde eller avdelning att läsa, kommenterar och granska ens arbete. Detta gör att man får synpunkter från andra som man kanske inte hade tänkt på innan, som kan vara till nytta till att förbättra sitt arbete. På grund av att det blir lätt att man missar viktiga misstag när man är så insatt i arbetet, är det därför bra när andra läser, diskuterar och kommer med kommentarer. Dessutom blir då peer-reviewed forskningsartiklar blir mer trovärdiga att använda som min empirisk material.

Urvalet av texter påverkar uppsatsens gång och möjlighet men kan även påverka vilken information som kan analyseras. Således valde jag olika texter från olika kulturer som jag ansåg vara relevanta till forskningsfrågorna och som kunde vara intressanta till uppsatsen. Jag valde att använda mig att inforamtion och analysera texterna från olika forskningsartiklar. Urvalet begränsades med att forskningsartiklarna behövde handla om elever med dyslexia i skolan och inte vuxna.

Alla mina texter/forskning jag väljer är forskningsartiklar skrivna av universitets professorer. För att utföra deras forskningar har intervjuer, enkäter, observation och även ex-

periment med olika dataprogram gjorts för att mäta hur och vilka program som funkar bäst för elever med diagnosen dyslexi. Många har därmed kopplat deras resultat till sociala och psykologiska påverkningar.

3.3 Genomförande

För att veta mer om ämnet behöver jag söka på olika databaser efter forskningsartiklar om digitalisering, dyslexi och motivation. Jag behöver då använda olika sökord och fraser för att hitta dessa forskningar. Jag börjar först med att titta på forskningar om begreppen ”dyslexi”, ”digitalisering” och ”motivation och lärande” för att få en general överblick om ämnet. I början var det svårt att hitta bra definitioner för varje begrepp, speciellt för begreppet digitalisering, vilket är ett stort och brett begrepp.

Min sökning för att få en övergripande bild på ämnet började faktiskt på den Svenska Dyslexiföreningen. Där fick jag mer information om dyslexi och vilka egenskaper var vanligast hos barn/ungdomar med dyslexi. Därifrån hittade jag en sammanfattande definition på dyslexi på British Dyslexia Association. Sökningen för begreppet digitalisering var mer utmanande. Däremot på grund av att jag och en klasskamrat skrev en B-uppsats om digitalisering i skolan, kan jag använda de forskningsartiklar för att beskriva en övergripande sammanfattning om användningen av digitala medel i skolan.

Till sist, fick jag söka lite extra för att hitta information om motivation. Motivation är ett begrepp som använda i flera olika sammanhang och därmed har olika definitioner som passar till varje situation. För att få den information och begrepps definition som skulle gynna uppsatsen, kopplade jag motivation till lärande. För att hitta litteratur och forskning som passade till detta ämne fick jag använda en databas för pedagogik som heter ERIC – Education Resource Information Center (EBSCOhost).

Utifrån den information som har framkommit har i sin tur lett till en fördjupad och presiderad sökning vilket har lett till en forskningsfråga. Med den fördjupade sökning användes 5 fraser i databasen: (1) Dyslexia and school, (2) Dyslexia and students, (3) Dys-

lexia and motivation, (4) Dyslexia and learning and, (5) Dyslexia and technology. Dessa sökningar gjordes på en databas för pedagogik som heter ERIC – Education Resource Information Center (EBSCOhost). Denna databas hade de flesta forskningsartiklar som var relevant till ämnet, jämfört med andra, såsom Teacher Reference Center eller SocINDEX. Dessa databaser fanns på Lunds Universitets ämnesresurs sida.

Från all insamlade data, organiseras och kategoriseras all information i olika teman för att underlätta och kartlägga informationen i olika kategorier. Dessa teman och information jämförs med varandra och bygger upp argument. All data analyseras i förhoppning av att bilda en helhetsbild om hur digitalt medel används i skolan och vilken funktion fyller digitala hjälpmedel för elever med diagnostiserad dyslexi i relation till deras motivation och lärande?

4. Resultat och analys

I detta kapitel lyfter jag fram resultaten och analysen av alla forskningsartiklar för att kunna besvara på forskningsfrågan: Hur används digitala medel i skolan och vilken funktion fyller digitala hjälpmedel för elever med diagnostiserad dyslexi i relation till deras motivation och lärande? Som i de andra delarna, komma jag dela upp resultaten och analysen i två delar, där jag kommer beskriva och analysera vilka problem elever med dyslexi har i skolan och sen även vilken effekt användningen av digitala medel har på dessa problem.

4.1 Vilka problem har dyslektiker i skolan?

Skolan är en plats där eleverna ska kunna lära och utveckla sig som en förberedelse inför framtiden och livet. Det ska vara en plats där eleverna känner sig trygga och motiverade att studera och utföra diverse skoluppgifter med hjälp och stöd från sina lärare och klasskamrater. Även om en så kallad normal begåvad elev kan ha svårigheter i skolan, har elever med diagnosen dyslexi ibland väldigt svårt med vissa uppgifter. Dessa svårigheter påverkar omständigheter hos eleverna med dyslexi, vilket i sin tur påverkar elevernas förmåga att prestera i skolan.

4.1.1. Svårigheter med vissa skoluppgifter. Elever med diagnosen dyslexi har svårigheter att utföra vissa skoluppgifter och även pluggtekniker. Att studera i skolan kräver engagemang och mycket plugg för att kunna klara sig, däremot blir det mer utmanande när elever har svårt med läsning och organisation. Habib et. al., (2012), lyfter fram hur elever med diagnosen dyslexi har det speciellt svårt med att anteckna i skolan (s. 575). Att anteckna innebär att en ska kunna lyssna eller titta på någon, troligtvis läraren, och skriva ner anteckningar från lektionen samtidigt. Detta är något som för många dyslektiker är väldigt krävande. Elever med diagnostiserad dyslexi har också problem med koncentration under en längre period (Beacham och Alty, 2006, s. 76). Detta gör det problematiskt när eleverna ändå har svårigheter med att läsa och skriva.

Det är något som tar tid och energi för eleverna att koncentrera sig och försöka utföra uppgifter i skolan.

Dessutom har dyslektiker svårt med tidspress. På grund av att många dyslektiker har problem med stavningen och skrivande, och även problem med läsning, är det svårt för elever att utföra uppgifter som har en tidsbegränsning (Williams & Lynch, 2010, s. 69). Detta i sin tur leder till att många elever känner sig stressade vilket leder till ännu sämre resultat. ”When dyslexic students feel stressed or anxious, their usual strategies for handling reading and writing might fail. For instance, this might occur when it is necessary to take an exam under a limited amount of time, or to write a report with a due date” (Björklund, 2011, s. 424). Elevernas normala sätt att hantera deras svårigheter med uppgifter blir då blockerade av deras ångest och då påverkar deras prestation.

Vidare diskuterar Crisp, Johnson, och Novakovic (2012), hur forskning visar hur dyslektiker gör sämre på skriftliga tentor än icke-dyslektiska elever. Det menas att ”… weak performances in examinations might be also linked to difficulties in accessing and processing information during an examination” (Crisp, Johnson, & Novakovic, 2012, s. 814). På grund av att dyslektiker har svårigheter med att läsa och skriva och då behöver använda mer tid på andra komponenterna såsom att kolla stavningen och tiden de tar att faktiskt skriva. Detta leder till mer stress på tentorna och en försämrad prestation. Dessutom blir det en större risk att motivation blir påverkade och drabbar eleverna och deras skolarbete.

Många elever med dyslexi förklarar sina upplevelser av deras diagnos som frustrerande och något som står i vägen. Denna syn reflekterar hur deras läsning och skrivande är sakta och långvariga jämfört med deras klasskompisar (Rowan, 2010, s. 75). Det påverkar deras självkänsla. Dessutom påverkar det också deras syn på möjligheterna i framtiden. ”Students are more likely to regard higher education as being beyond their capabilities or take lower-level courses based on social expectations of disability” (Rowan, 2010, s. 73). På grund av att många dyslektiker inte tror på deras kunskap och förmågor och även jämför dem med andra, tror de sedan att deras framtid är begränsad. De vågar

då inte utmana sig själv och försöka prova något nytt i livet. Dessutom påverkas motivationen. Som skrevs i tidigare forskning och centrala begrepps del är motivation något som driver en individ mot ett mål, men det blir svårt om eleverna inte har något mål. På grund av att de inte tror på deras egna förmågor att utveckla och fortsätta lära sig kommer dyslektikerna inte ha motivation att nå några mål om det anses vara för svårt.

4.1.2 Problem med klasskamrater. Många elever med dyslexi har problem med deras klasskamrater, dvs. den sociala miljön i skolan. Även om relationen mellan eleverna kanske inte är viktigast i denna uppsats, spelar den en otroligt stor roll för dyslektikernas motivation i skolan. Det är tyvärr också vanligt att många elever med dyslexi upplever utanförskap från sina klasskamrater. Detta utanförskap skapas genom jämförelse och klyftan mellan dyslektikerna och icke-dyslektikerna: ”… making comparisons with peers can have a negative effect particularly if children believe they are less capable of achieving than their peers” (Casserly, 2013, s. 81). Jämförelsen gör att deras självinsikt på deras akademiska förmågor påverkas och i sin tur leder det till att deras motivation minskas. På grund av att eleverna inte tror på sig själva, vågar de inte sträva för deras lärande.

Jämförelsen mellan klasskamraterna, enligt Casserly (2013), påverkar dyslektikernas självinsikt och deras förtroende. På grund av att de är isolerade i deras sätt att lära sig, i med att de behöver extra hjälp och tid, påverkas deras relation till deras klasskamrater. ”… recent studies also show that many dyslexic children still feel isolated, and as many as half report that they are regularly teased and bullied at school” (Singer, 2008, s. 315). Dessutom diskuterar Rowan (2010), hur relationer mellan andra klasskamrater och även läraren påverkar elevernas vilja och attityd till att lära sig. Det kan även påverka elevens självbild och deras vilja att acceptera att de behöver hjälp ibland. Däremot om eleven känner sig ensam och isolerade från de andra klasskamratera kan det leda till att deras motivation minskas och att deras vilja att vara i skolan försvinner.

4.1.3. Sammanfattning. Avslutningsvis har elever med dyslexi problem med vissa skol- och plugguppgifter såsom att skriva antecknings samtidigt som läraren pratar. Koncentrationen och tidspressen är dessutom något som påverkar och kan hindra att en dyslektiker kan hänga med i lektionerna precis som deras klasskamrater. Det gör att det bildas jämförelser mellan dem som i sin tur leder till högre nivå av stress, ångest och depression. Självförtroendet och förmågan att lära sig blir också påverkade.

Känslan av frustration har uttalats av många dyslektiker på grund av att de känner sig isolerade i sina problem. Rädslan av att misslyckas och att bli utesluten på skolan är något som påverkar deras prestation och deras syn på deras förmåga att lära sig. Det i sig påverkar deras motivation i skolan. På grund av att motivation är kopplade till mål-inriktning, påverkas den när målen anses vara för svåra att uppnå, speciellt i jämförelse med deras klasskamrater. Om deras klasskamrater anser att målen är lätt att uppnå medan dyslektikerna tycker att det är omöjligt, kommer eleverna med dyslexi inte våga försöka uppnå målen i rädsla av att misslyckas.

Även om det finns problem som dyslektiker har i skolan, finns det möjligheter för dem att kunna utveckla sig på ett sätt som passar de bäst. Det finns flera olika typer av metoder som kan hjälpa som kommer presenteras i nästa avsnitt då jag kommer analysera hur användningen av digitala medel kan då hjälpa dessa problem som har varit nämnt i detta avsnitt.

4.2 Vilken effekt har digitala medel på dessa problem som dyslektiker har i skolan?

Användningen av digitala medel i skolan har varit ett nytt sätt att undervisa och lära elever på. Det har även varit en nytta till elever som alternativ till ett annorlunda sätt att plugga på. Däremot, nu för tiden är det rätt vanligt att elever använder t.ex. laptops eller Ipads i klassrummen. Det är också rätt vanligt att läraren använder teknologi för att lära ut. Det finns flertal positiva och negativa effekter (som kommer presenteras i detta av-

snitt) av att använda teknologi i skolan. I detta avsnitt kommer jag titta på och analysera hur dyslektiker kan ha mer nytta av digitala medel i klassrummen.

4.2.1 Hjälper med skoluppgifter. Digitaliseringen ger möjlighet att hjälpa elever med deras skoluppgifter. Nu för tiden finns det flertal olika typer av program som kan hjälpa elever att läsa och skriva texter, vilket är en stor svårighet vanligtvis för dyslektiker. Chiang och Chien-Hsiou (2011), diskuterar hur en läsprogramvara (ett program som kan läsa texter högt) hjälper dyslektiker läsa bättre. Detta program som forskarna använder är Kurzweil 3000 (K-3000) som är ett system som används för att läsa texter högt, en support för skrivningen och hjälper organisera anteckningar. Enligt deras forskning, förstod eleverna mer av vad de läste genom att lyssna och läsa orden samtidigt (s. 200). Dessutom, de eleverna som behövde kämpa med deras läsning kände sig mer motiverade genom att använda någon sorts läs hjälp. Att använda ett sådant program var lättare och enklare för eleverna.

Däremot, finns det också forskning om elever som inte tycker om att läsa på t.ex. en dator. Habib et al. (2012), lyfte fram hur vissa elever tyckte det vara lättare att se hela texten framför sig, där de kunde tydligare markera vart de var och blev mindre distraherade av vad som fanns på skärmen (s. 578). Läs möjligheter och preferenser är personligt beroende på vad som funkar bäst för var och en. Det kan också bero på vilken typ av text och svårighetsgrad den är. På grund av att många dyslektiker kan läsa fel på vissa ord eller även misstolka, kan hela textens ton och mening förändras. På så sätt, kan teknologin hjälpa eleverna att höra orden samtidigt som de kan se den. Detta leder då till en bättre förståelse på texten och en ökad känsla av besegring.

Elevernas skrivande blir också alltmer lättare med användningen av digitala medel i klassrummen och i utförandet av uppgifter. Teknologin gör det möjligt för elever att skriva fritt utan att behöva tänka mycket på hur de stavar ord eller hur de formulerar meningar. Idag finns det program som hjälper en att markera misstag i texten som eleven skriver; misstag som skulle gå miste om eleven skrev för hand (Habib, o.a., 2012, s.

578). Användningen av teknologi för att skriva texter hjälper elever att utföra sina uppgifter mycket smidigare, där eleverna kan fokusera mer på innehållet av deras text än t.ex. stavningen av orden. Läs och skriv kompetenser kommer fortfarnade vara en utmaning men användningen av digitala medel kan underlätta processerna (Barden, 2014, s. 12)

4.2.2 Hjälper med stressen av tidspress. Digitala medel kan hjälpa elever med stressen av tidspress. Som Habib et al., (2012) beskriver, har användingen av digitala medel för att skriva texter varit en postiv utveckling för eleverna. På grund av att eleverna då inte behöver spendera mycket tid och fokus på stavningar, sparars det mycket tid (Habib, o.a., 2012, s. 578). Crisp, Johnson, och Novakovic (2012), diskuterar hur elever med dyslexi skulle dra nytta av att ta bort skrivna delar på prov på grund av att det minskar stress och ångest. ”… Written work takes much longer to complete than other non-dyslexic students. Removing the need for written examination responses, as much as possible, could help overcome concerns that the timed nature of examinations might adversely affect dyslexic students” (Crisp, Johnson, & Novakovic, 2012, s. 835).

Dessutom kan, enligt Björklund (2011), anteckningar och förberedelser inför lektionerna i förväg underlätta och spara tid för elever med dyslexi. En av svårigheterna som en dyslektiker har är att ta anteckningar samtidigt som en lärare pratar, vilket gör det svårt att hänga med på lektionerna (s. 425). Däremot om lärarna förser eleverna med föreläsningsanteckningar i förhand, kan mer förberedelser göras inför lektionen. Det blir då lättare för eleverna med dyslexi att hänga med på lektionerna, där de kanske inte behöver ta så mycket anteckningar men kan fokusera på att lyssna istället. Det sparar mycket tid, där eleverna inte behöver känna sig stressade i varje lektion och försöka sträva efter att hänga med.

4.2.3 Tillgänglighet. Digitala medel är tillgängligt. Enligt Barden (2014), kan man hitta all information på ett och samma ställe och är tillgänglig när det önskas eller behövs. ”This page would have all the necessary teaching and learning resources needed for the course” (Barden, 2014, s. 8). Radovan och Perdih (2016), diskuterar hur

teknologi är tillgänglig och lätt att använda på fem olika sätt: (1) tillgänglighet till olika material, (2) olika sätt att presentera information, (3) lätt att använda, (4) lite skriftliga beskrivningar av visuella information och , (5) val av bakgrundsfärger, storlek av text och stil (ss. 169-170). Denna tillgänglighet gör att det finns flera olika val där varje enskild elev kan välja det som passar hen bäst. Eleven har då kontroll över när och hur de använder informationen för att lära sig. Om det är t.ex. en video, kan den spelas om och om igen tills individen känner sig nöjd (Barden, Facebook Levels the Playing Field: Dyslexic Students Learning through Digital Literacies, 2014, s. 10).

Denna tillgängligheten påverkar dyslektikerns individualitet i deras lärande. ”… the manifestation of dyslexia differs between individuals, and therefore, even if a wide range of technical solutions is available, modifications must be made to meet the needs of each individual student” (Björklund, 2011, s. 425). Varje elev har sitt sätt att studera och utföra uppgifter, och det är viktigt att se till att varje elev får den möjligheten att både hitta den men också utföra den. Användningen av digitala medel ger den möjligheten på grund av att den är så flexibel (Kirwan & Leather, 2011, s. 40). Det ger dessutom möjligheten för elever med dyslexi att ta ansvar för sitt lärande och då bilda sin självständighet (Conway & Amberson, 2011, s. 176).

4.2.4 Påverkar den sociala miljön. Användingen av digitala medel kan påverka den sociala miljön. Facebook är en sådan sida där de flesta spenderar mycket av ens tid på. Det är ett sätt att få kontakt med andra i klassen plus förvara information och tips om olika skoluppgifter. Det är ett sätt att hålla reda på vad som behövas göra inför nästa lektion eller även få kontakt med andra klasskamrater angående uppgifterna; ” The ability to participate in a learning community is also central to successful literacy learning…” (Barden, 2012, s. 129).

På grund av att många dyslektiker i skolor känner sig isolerade från andra elever, påverkar sidor som Facebook. Det ger en möjlighet för elever med dyslexi att få kontakt med andra i klassen i en social online miljö. Genom att ha en grupp sida med skoluppgifter, get det en möjlighet för eleverna att diskutera med varandra och bolla idéer. Detta på-

verkar elevernas vilja att lära sig och prata med andra.

> This peer-learning could take place in two principal ways: through each other's posts on Facebook, as described here, and through face-to-face discussion. The ways in which they responded to each other's posts… provided evidence that the students could 'teach' each other through Facebook (Barden, 2014, s. 9)

Användningen av dessa typer av sociala medier gör också att det inte bildas diskriminering mellan klasskamraterna (Björklund, 2011, s. 425). I dagens samhälle, har de flesta eleverna bärbara datorer. Det finns en rädsla hos många dyslektiker att de kommer bli diskriminerade och isolerade på grund av att de behöver extra hjälp eller har speciell utrustning. Men teknologi är något som alla använder vilket gör att elever behöver inte oroa sig av att de kommer sticka ut.

4.2.5 Förbereder för framtiden. Användningen av digitala medel förbereder för framtiden. Som skrevs i det tidigare avsnittet, kan ångest och stress över ens prestation och förmåga påverka hur eleven ser på sig själv och hens framtid. Många som har problem i skolan och med skolarbete kan tvivla på deras kunskaper och kunnighet, vilket påverkar hur de ser på vidare utbildningar eller specifika yrken. Men genom att använda digitala medel i klassrummet och låta elever lista ut hur de arbetar självständigt kan de då känna sig mer bekväm med deras val i framtiden. Att veta hur man använder teknologi är viktigt för alla typer av yrken i framtiden.

Åh andra sidan, finns det tyvärr också negativa aspekter på användningen av digitala medel. Habib et al. (2012), lyfte fram ett fall där en elev föredrog att skriva för hand jämfört på en dator. Detta var på grund av att det krävdes en annan typ av kordination mellan ögonen och händerna som var ovanligt. Dessutom var det svårt för en elev att läsa anteckningar på datorn på grund av att de inte har hens handstil och då blev det svårt att känna igen vad som skrevs. Samtidgt är det svårt att se significansen av att bara en elev av många inte ansåg att användningen av digitala medel var till nytta.

Björklund (2011) diskuterade hur om det blir för mycket digitalisering kan det ha en moteffekt, där istället för att vara en hjälpmedel blir det då en hinder. Detta kan dessutom påverka elevernas motivation och stressnivå om det blir för mycket samtidigt.

> ””technology overload” that can occur if a student is confronted with too many facilities, or if the technology does not meet the actual needs of the student. In such cases, the technology itself becomes a barrier to learning and educational achievements, and it can also obstruct the coping strategies that the students use to manage their dyslexia” (s. 425).

Teknik fungerar inte för alla dyslektiker på grund av att varje dyslektiker har sina egna och individualistiska sätt att lära sig, och ibland är det så att teknik hindrar detta. Om en elev t.ex. har svårt att förstå hur vissa program funkar kan det då även bli svårare att använda teknologin än att skriva för hand eller läsa själva. Detta i sig påverkar känslan av ångest och deras motivation att använda digitala hjälpmedel.

4.2.6 Sammanfattning. Till sist, kan man se hur användningen av digitala medel kan vara till nytta för elever med diagnosen dyslexi. Teknologin ”levels the playing field” inom lärandet (Barden, 2014). Det gör det möjligt för elever att inte behöva jämföra sig så hårt med klasskamraterna på grund av att digitala medel öppnar upp otroligt många möjligheter. Dessa möjligheter påverkar motivationen hos eleverna, där de inser att med hjälp av teknologin klarar dem skolan och diverse uppgifter. Den stress och ångest minskar och lärandet blir alltmer lättare.

Digitala medel kan hjälpa elever med deras skoluppgifter, med tidspressen, den sociala miljön och är även en förberedelse för framtiden. På grund av att många arbetsplatser använder teknologi i vardagen, är det bra träning för eleverna att använda digitala medel i skolan. De individuella sätten att arbeta på går att då också använda i arbetsplatsen. Samtidigt är digitala medel så pass tillgänglig att det går att använda vart som helst, vilket påverkar när och hur elever mes dyslexi kan utföra skoluppgifter och lära sig på olika sätt, som t.ex. genom videon eller audioböcker.

På grund av att eleverna kan välja själva när och hur de vill lära sig, påverkar det också deras motivation. Den tidspressen att prestera under en viss tid försvinner för tillgängligheten av teknologi och olika hjälpprogram finns att använda. Det blir mindre stressigt då eleverna kan arbeta i deras egen takt. Detta gör att deras motivation av lära sig ökar på grund av att det inte finns en lika stor press på deras prestation i skolan för att digitala medel är en stor stöd till lärandet. Samtidigt är användningen av datorer och teknologi inte utmärktbart nu för tiden, vilket gör att dyslektiker inte utsätts för att vara speciell i användningen av digitala medel.

5. Diskussion

I resultat-delen har frågorna: (1) vilka problem har dyslektiker i skolan och, (2) vilken effekt har digitala medel på dessa problem som dyslektiker har i skolan, besvarats. I detta avsnitt kommer jag knyta ihop uppsatsen för att besvara forskningsfrågan: Hur används digitala medel i skolan och vilken funktion fyller digitala hjälpmedel för elever med diagnostiserad dyslexi i relation till deras motivation och lärande?

Motivation är en viktig del i lärandet. Det påverkar viljan och prestationen hos en individ. Utan motivation blir inget av och viljan att lära sig försvinner. Spänning och utmaningar försvinner också. För en dyslektiker kan det bli katastrofalt utan motivation för att det är det som driven en, speciellt när det blir tufft i skolan. Och tyvärr är det inte alltid lätt att vara en dyslektiker i skolan. Det är utmanade och kräver engagemang från eleven i klassrummet för utan motivationen blir läs- och skrivfärdigheterna mycket svårare, långsammare och tråkigare.

Motivationen, enligt mycket av forskningen, är kopplad till elevens känsla av stress och ångest. Ju mer stressad eleven är, desto mer påverkas motivationen. Denna känsla av ångest för det mesta är ett resultat av en jämförelse av akademiska prestationer med klasskamraterna. ”The students experienced feelings of inferiority and lack of assertiveness both prior to and after the diagnosis of dyslexia. They also felt stressed and frustrated because of the discrepancy between their effort and their academic achievement” (Doikou-Avlidou, 2015, s. 140). På grund av att många elever är påverkade av skillnaden mellan dem och icke-dyslektiker påverkas motivationen, vilket i sin tur påverkar det akademiska igen. Det är lite av en ond cirkel.

Däremot har digitaliseringen i skolan gjort det möjligt för elever med diagnosen dyslexi att prestera på motsvarande nivå som deras klasskamrater, dvs. ”leveled the playing field” inom lärandet (Barden, 2014). Det finns en stor mängd olika typer av program och sidor som kan hjälpa dyslektiker med deras svårigheter. Teknologin gör det också

möjligt för dyslektiker att individualisera sin studieteknik och hitta det som passar bäst. Det öppnar många möjligheter för dyslektiker, båda i skolan men också i förberedelser för framtiden. Detta ger eleverna motivation.

Man kan då säga att digitaliseringen är ett fantastiskt hjälpmedel för elever som har det svårt i skolan. Även om alla dyslektiker inte har samma typer av svårigheter, har tekniken så många olika typer av hjälpmedel, att det ska kunna passa för alla. Däremot ska inte digitalisering ta över skolans undervisning där det är fortfarande viktigt att veta hur man skriver och läser texter på paper. Men det är ett hjälpmedel som påverkar motivationen hos dessa elever.

Liksom alla arbeten och forskningar, har min uppsats också begränsningar som påverkat innehållet av detta arbete. På grund av att jag är hermeneutiker, har jag tolkat texterna utifrån mina egna perspektiv och erfarenhet, däremot kan dessa tolkningar skilja sig från andras sätt att se på ämnet och hantera de empiriska data. För fortsatta studier skulle jag då vilja bygga på detta arbete genom att utföra intervjuer och observationer hos en skola. Jag skulle vilja använda den information jag har fått utifrån innehållsanalysen och analysera mer hur elever med dyslexi påverkas av olika typer av lärande tekniker.

Till sist är detta ämne super viktigt. Ingen elev ska behöva känna sig ignorerade i deras behov. Alla ska kunna få den hjälp och stöd de behöver för att hitta motivationen att vilja studera och lära sig. Utbildning är viktig för alla och för den framtida Sverige. Ingen elev ska behöva känna sig otillräckligt duktig att studera vidare eller få de jobb som de tycker är spännande. Världen ska inte begränsas för dyslektiker på grund av att de har vissa svårigheter. Det ska gå i den andra riktningen – dvs. att det blir fler möjligheter för dyslektiker i skolan och samhället. Ingen elev ska behöva känna sig som den 20-årige killen i sydsvenska (som presenterade i inledningen) att det inte finns tillräcklig med stöd och att det då påverkar elevernas motivation att studera. Motivation är en drivkraft som drar mot ett mål, och som dyslektiker ska det finnas många mål som är uppnåbart.

Referenser

Ahrne, G., & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder* . Stockholm: Liber AB.

Barden, O. (2014). Facebook Levels the Playing Field: Dyslexic Students Learning through Digital Literacies. *Research in Learning Technology , 22*.

Barden, O. (2012). "… If we were cavemen we'd be fine": Facebook as a catalyst for critical literacy learning by dyslexic sixth-form students. *Literacy , 46* (3), 123-132.

Beacham, N. A., & Alty, J. L. (2006). An investigation into the effects that digital media can have on the learning outcomes of individuals who have dyslexia. *Computers & Education , 47* (1), 74–93.

Björklund, M. (2011). Dyslexic Students: Success Factors for Support in a Learning Environment. *The Journal of Academic Librarianship , 37* (5), 423-429.

Brante, T. (2006). Den nya psykiatrin: exemplet ADHD. i G. Hallerstedt, *Diagnosens makt: Om kunskap, pengar och lidande* (ss. 73-111). Daidalos AB.

Brinkkjaer, U., & Høyen, M. (2013). *Vetenskapsteori för lärarstudenter.* (J. Jakobsson, Övers.) Lund: Studentlitteratur.

British Dyslexia Association . (October 2008). *Defintions*. Hämtat från British Dyslexia Association: http://www.bdadyslexia.org.uk/dyslexic/definitions den 12 May 2017

Burnett, C. (2010). Technology and literacy in early childhood educational settings: a review of research. *Journal of early childhood literacy* , 19.

Casserly, A. M. (2013). The socio-emotional needs of children with dyslexia in different educational settings in Ireland. *Journal of Research in Special Educational Needs , 13* (1), 79–91.

Centers for Disease Control and Prevention. (den 3 January 2017). *Child Development: Learning Disorder*. Hämtat från Centers for Disease Control and Prevention: https://www.cdc.gov/ncbddd/childdevelopment/learning-disorder.html den 15 May 2017

Chiang, H.-Y., & Chien-Hsiou, L. (2011). Evaluation of the Benefits of Assistive Reading Software: Perceptions of High School Students With Learning Disabilities. *Assistive technology: the official journal of RESNA , 23* (4), 199-204.

Cihak, D. F., Wright, R., Smith, C. C., McMahon, D., & Kraiss, K. (2015). Incorporating Functional Digital Literacy Skills as Part of the Curriculum for High School Students with Intellectual Disability. *Education and Training in Autism and Developmental Disabilities* , 17.

Conway, P. F., & Amberson, J. (2011). Laptops meet schools, one-one draw: M-learning for secondary students with literacy difficulties. *Support for Learning , 26* (4), 173 - 181.

Couse, L. J., & Chen, D. W. (2010). A Tablet Computer for Young Children? Exploring Its Viability for Early Childhood Education. *Journal of Research on Technology in Education , 43* (1), 75–98.

Crisp, V., Johnson, M., & Novakovic, N. (2012). The effects of features of examination questions on the performance of students with dyslexia. *British Educational Research Journal , 38* (5), 813–839.

Danielsson, H. (den 17 April 2015). *”Förbättra resultaten i skolan genom att kasta ut datorerna från lektionerna”*. Hämtat från Dagens Nyheter: http://www.dn.se/debatt/forbattra-resultaten-i-skolan-genom-att-kasta-ut-datorerna-fran-lektionerna/ den 4 December 2015

Doikou-Avlidou, M. (2015). The Educational, Social and Emotional Experiences of Students with Dyslexia: The Perspective of Postsecondary Education Students. *International Journal of Special Education , 30* (1), 132-145.

Dyslexia.uk.com. (2017). *What is Dyslexia?* Hämtat från Dyslexia.uk.com - Everything you need to know about Dyslexia in the UK: http://www.dyslexia.uk.com den 5 06 2017

Fall, A.-M., & Roberts, G. (2012). High School Dropouts: Interactions between Social Context, Self-Perceptions, School Engagement, and Student Dropout. *Journal of Adolescence , 35* (4), 787-798.

Fejes, A., & Thornberg, R. (2016). *Handbok i kvalitativ analys* (2 uppl.). Stockholm: Liber AB.

Filstad, C. (2012). *Organisationslärande: Från kunskap till kompetens.* Lund: Studentlitteratur.

Froiland, J. M., & Worrell, F. C. (2016). Intrinsic motivation, learning goals, engagement, and achievement in a diverse high school. *Psychology in the Schools , 53* (3), 321-336.

Graubart, M. (2000). *The Library of Living Philosophers: Jürgen Habermas*. Hämtat från Philosophy Now: https://philosophynow.org/issues/26/Jurgen_Habermas den 05 June 2017

Gruszczynska, A., Merchant, G., & Pountney, R. (2013). "Digital Futures in Teacher Education": Exploring Open Approaches towards Digital Literacy. *Electronic Journal of e-Learning , 11* (3), 193-206.

Guillory, R. M., & Williams, G. L. (2014). Incorporating the Culture of American Indian/Alaska Native Students into the Classroom. *Diaspora, Indigenous, and Minority Education , 8* (3), 155-169.

Habib, L., Berget, G., Sandnes, F. E., Sanderson, N., Kahn, P., Fagernes, S., o.a. (2012). Dyslexic students in higher education and virtual learning environments: an exploratory study. *Journal of Computer Assisted Learning , 28* (6), 574–584.

Hennink, M., Hutter, I., & Bailey, A. (2011). *Qualitative Research Methods.* Hampshire: SAGE Publications Ltd.

Kiefer, S. M., Alley, K. M., & Ellerbrock, C. R. (2015). Teacher and Peer Support for Young Adolescents' Motivation, Engagement, and School Belonging. *RMLE Online: Research in Middle Level Education , 38* (8), 1-18.

Kirwan, B., & Leather, C. (2011). Students' voices: A report of the student view of dyslexia study skills tuition. *Support for Learning , 26* (1), 33 - 41.

Kristoffersson, S. (den 1 April 2017). Han har grav dyslexi – erbjuds inga möjligheter att skriva högskoleprovet. Skåne, Sweden: Sydsvenskan.

Lazowski, R. A., & Hulleman, C. S. (2016). Motivation Interventions in Education: A Meta-Analytic Review. *Review of Educational Research , 86* (2), 602– 640.

Mantzavinos, C. (2016). *Hermeneutics*. Hämtat från Stanford Encyclopedia of Philosophy: https://stanford.library.sydney.edu.au/archives/fall2012/entries/hermeneutics/#CriIde den 12 05 2017

Masland, L. C., & Lease, A. M. (2016). Characteristics of Academically-Influential Children: Achievement Motivation and Social Status. *Social Psychology of Education: An International Journal , 19* (1), 195-215.

Milani, A., Lorusso, M. L., & Molteni, M. (2010). The effects of audiobooks on the psychosocial adjustment of pre-adolescents and adolescents with dyslexia. *Dyslexia - An International Journal of Reseach and Practice , 16* (1), 87–97.

Passig, D. (2011). The Impact of Immersive Virtual Reality on Educators' Awareness of the Cognitive Experiences of Pupils with Dyslexia. *Teachers College Record , 113* (1), 181-204.

Pendergast, L. L., & Kaplan, A. (2015). Instructional context and student motivation, learning, and development: Commentary and implications for school psychologists. *School Psychology International , 36* (6), 638–647.

Radovan, M., & Perdih, M. (2016). Developing Guidelines for Evaluating the Adaptation of Accessible Web-Based Learning Materials . *International Review of Research in Open and Distributed Learning , 17* (4), 166-181.

Reid, G., Strnadova, I., & Cumming, T. (2013). Expanding Horizons for Students with Dyslexia in the 21st Century: Universal Design and Mobile Technology. *Journal of Research in Special Educational Needs , 13* (3), 175-181.

Rowan, L. (2010). Learning with dyslexia in secondary school in New Zealand: What can we learn from students' past experiences? *Australian Journal of Learning Difficulties , 15* (1), 71-79.

Singer, E. (2008). Coping with academic failure, a study of Dutch children with dyslexia. *Dyslexia , 14* (4), 314-333.

Svenska Dyslexiföreningen. (u.d.). *Vad är läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?* Hämtat från Svenska Dyslexiföreningen: http://www.dyslexiforeningen.se/vad-ar-dyslexi/ den 14 May 2017

Utbildningsdepartementet. (2010). *Patentnr 800.* Stockholm.

Williams, J. A., & Lynch, S. A. (2010). Dyslexia: What Teachers Need to Know. *Kappa Delta Pi Record , 46* (2), 66-70.

Wu, Y., & Qian, G. (2005). An Exploring Model of Intelligence and Personality in Different Culture. *US-China Education Review , 2* (1), 33-39.

Yıldırım, S. (2012). Teacher Support, Motivation, Learning Strategy Use, and Achievement: A Multilevel Mediation Model. *Journal of Experimental Education , 80* (2), 150-172.

LUNDS UNIVERSITET
Sociologiska institutionen
Avdelningen för pedagogik
Box 114, 221 00 LUND
WWW.soc.lu.se